

Припрема за час

Разред: ЧЕТВРТИ

Редни број _____	Школа _____	Разред и одељење _____	Датум _____
Наставна тема	Економска и социјална права		
Наставна јединица	Једнакост шанси		
Тип часа	обрада		
Образовни исходи	Ученици ће идентификовати основне постулате економских и социјалних права Ученици ће бити упознати са основним документима којима је ова област регулисана у свету и у Уставу РС Ученици ће критички промишљати и аргументовати ставове о изазовима друштва и појединца у области ових права Ученици ће бити у стању да уобличи и изнесу своје прве ставове и искуства о теми, активно слушају једни друге Ученици ће бити подстакнути на даљи самостални рад, учење и истраживање феномена релевантних за тему		
Облици рада	радионица		
Методе рада	Подстицаји у оквиру мини лекција подржане наставниковом ппт, дебата, истраживање понуђених садржаја и одабир тема за ученичка истраживања		
Потребна средства и материјали	Пројектор и рачунар, мобилни телефони ученика, ФЧ папир за кључну реч		
Уводни део часа	Наставник поставља пар питања и позива ученике да одговоре: - Знате ли шта вам пише на етикети неког вашег омиљеног одевног предмета? - Где је произведен? - Пише ли ко је све учествовао у настанку тог одевног предмета? - Да ли пише „<i>да је на изради учествовао Хоанг, стар 10 година, свако јутро устаје у пет сати и иде у фабрику текстила у којој ради. Облачи се лагано јер је температура просторије у којој ради 30 степени. Прашина у соби скупља му се у носу и устима. Провешће цео дан гушећи се како би зарадио мање од једног долара</i>“?		
Главни део часа	Позива ученике да погледају пар фотографија и чују основно о економским и социјалним правима јер се коментар о етикети		

	управо тих права и тиче. Најављује да ће након тога ученици бити у прилици да воде слободну дебату. Позива ученике да се одреде у односу на тврдњу ОБРАЗОВАЊЕ ЈЕ ВАЖНИЈЕ ОД НОВЦА. Након што се поделе у групе ЗА и ПРОТИВ, појасни да ће након 15 минута дебатованја моћи да промене страну уколико чују аргументе који их на то наводе.
Завршни део часа	Позива ученике да погледају предложену листу предлога за њихова истраживања, по жељи допуне и да се одреде за идеју која им се чини најизазовнијом. Позива да листу фотографишу и користе онлајн могућности за договоре међу собом, као и за консултације са наставником и колектовање припремљених материјала за предстојећи рад на истраживању. Истраживаће током наредне две недеље.
Евалуација часа	Позива све да на изласку из учионице запишу своју кључну реч која се односи на садржај часа.

Прилог 1

Ппт наставника

Прилог 2

Листа корисних линкова за истраживање

https://www.stat.gov.rs/vesti/statisticalrelease/?p=15328&a=01&s=0102?s=0102 – Приходи и услови живота https://www.stat.gov.rs/vesti/20241227-koriscenje-vremena/?s=1808 – „Коришћење времена“ разлике у активностима и оптерећености жена и мушкараца, посебно у вези с плаћеним послом и неплаћеним активностима у домаћинству https://www.oblakodermagazin.rs/sta-se-moze-kupiti-za-mesecni-iznos-socijalne-pomoci-u-srbiji/ - Чланак https://www.doccity.com/sr/docs/ljudska-prava-i-obaveze/8650375/ - Иницијатива А11 – Економска, социјална и здравствена права ппт https://www.otvorenavratapravosudja.rs teme/ostalo/jesmo-li-blizu-nove-adrese-za-zastitu-ekonomskih-socijalnih-i-kulturnih-prava - Чланак https://www.dw.com/sr/siroma%C5%A1tvo-se-nasle%C4%91uje/a-42427052 - Сиромаштво се наслеђује, чланак https://rc.gradjanske.org/inicijativa-za-ekonomska-i-socijalna-prava-o-zakonu-o-socijalnim-kartama/ - (анти)Социјалне карте https://play.google.com/store/apps/details?id=rs.sindikat.radnaprava – Радна права за тебе, апл квиз https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/030622/030622-vest6.html - Чланак и
--

Закон/правилници

<https://serbia.un.org/sr/sdgs> - УН Циљеви одрживог развоја

- МОНС, чланци и истраживања:

<https://mons.rs/stanje-siromastva-i-socijalne-iskljucenosti-u-srbiji>

<https://mons.rs/zivotni-tok-dece-i-adolescenata-na-selu-akumulacija-nejednakosti>

<https://mons.rs/izlozenost-mladih-u-srbiji-rizicima-radne-eksploatacije>

Прилог 3

Да ли сте знали? - Мини речник кључних појмова

Џини коефицијент (енгл. Gini index, Gini ratio) представља најчешће коришћену меру неједнакости прихода и расподеле богатства. Ради се о параметру који представља степен економских неједнакости у друштву или однос расподеле богатства и прихода једне државе између насиромашнијих и најбогатијих слојева друштва. Користи се од 1912. године, када га је први пут употребио италијански статистичар и социолог Корадо Џини. Вредности му се крећу између нула и један. Када је реч о нули, ради се о друштву у којем се приходи и богатство државе равномерно распоређују међу становништвом, док јединица подразумева да једна особа поседује целокупно богатство земље. Посматрано на нивоу света, Џини коефицијент се креће у интервалу од око 25% (скандинавске и неке средњоевропске државе) до око 60% (углавном афричке државе и Латинска Америка).

Стаклени плафони је израз који означава немогућност жена да у пословној хијерархији напредују до највиших руководећих положаја. Њихово напредовање у каријери ограничено је на мање одговорне, мање истакнуте и мање плаћене положаје, и то без објективних разлога. О „стакленом плафону“ може се говорити у случајевима када упркос доказаним способностима и залагању, жене не буду унапређене на руководеће положаје и друге добро плаћене послове.

Мобинг је злостављање на раду, а Закон о спречавању злостављања на раду одређује мобинг као понашање:

- које се дешава на раду или у вези са радом;
 - које се понавља;
 - чији је циљ повреда достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог;
 - које доводи до одређених последица (изазива страх, ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада), а које доводе до изолације запосленог или га наводе да раскине радни однос или откаже уговор о раду.
- Мобинг може имати две форме: *мобинг празног стола* – раднику се обично не дају пословни задаци како би му се урушио интегритет у фирми и *мобинг пуног стола* – радник добија превише радних задатака и кратке временске рокове за испуњење радних задатака. Такође, мобинг може бити: *хоризонтални*, када долази до злостављања запосленог од лица које се налази на хијерархијски истим или сличним пословима и *вертикални*, када долази до злостављања радника од надређеног лица.

Индекс прекинутог детињства говори о томе колико је детињство у одређеној заједници угрожено услед фактора као што су лоше здравље, неухрањеност, искључивање из образовања, дечији рад, дечији бракови, малолетничке трудноће и екстремно насиље.

Припрема за час грађанског васпитања настала је у оквиру пројекта „Суочавање са прошлошћу – нове генерације, нове перспективе“ који Грађанске иницијативе спроводе у оквиру пројекта “Подришка Европске уније изградњи поверења на Западном Балкану” који финансира ЕУ и спроводи УНДП, а спроводи се у Босни и Херцеговини (БиХ), Косову, Црној Гори, Северној Македонији и Србији.*